

Alfonso Domingo

DE ZWARTE SPIEGEL

Dat was het leggen, in Amsterdam, van de negen kaarten: in het midden de Gehangene, daarboven de Kluizenaar, daaronder de Ster, rechts van de waarzegster de Maan en links de Hiërofant of de Paus, omgedraaid.

De vier verticale kaarten maakten het af, van beneden naar boven: De Magiër, De Duivel, De Wereld en De Dwaas.

Ik heb nooit gedacht dat er een boek voor nodig zou zijn om tarot-kaarten te interpreteren. Om de verklaring te ontdekken. Tekens zijn slechts wat ze zijn: tekens. Het heeft geen zin om bij de haruspex de intrige op te eisen, de rode draad. De ontwarring van het leven, bij wijze van spreken. Dus zo wordt alles geschud, speelkaarten en archetypen die neigen naar wanorde en verwarring: uitdossingen, gedrag, persoonlijkheden, gewoonten, esoterische paden, personages, verschillende eeuwen en gebeurtenissen. Iedere roman is een alchemistisch werk, een waaier aan mogelijkheden, en als alle onderdelen in elkaar passen, distilleert de athanor er de mogelijke steen der wijzen, het rubedo, uit.

Het leggen van de kaarten, mythologie van de wereld, schilderij dat de dofheid van een samenleving weerspiegelt, haar zwarte spiegel: de angst, het bezinksel van het barbaarse en atavistische, het beest in onze genen. Hellevuren die anders lijken in tijd en ruimte, maar in werkelijkheid hetzelfde zijn, en die het menselijk wezen volhardend betreedt, met zijn gelijken.

Er is niet één queeste, er zijn meerdere queestes. De taal is er één van, een cyclus in eeuwige beweging. Met de onnadenkendheid van

De Dwaas en zijn roemenswaardige impuls om het pad te betreden, begint het werk. Het drieluik wordt geopend, de kaarten worden geschud, de voortekens worden onthuld, de magiërs werken en de sterren ordenen zich.

1

BUITEN HET SCHILDERIJ

*Doodgraver: het is schoon de puinhopen der steden
te aanschouwen, maar schoner is het de puinhopen
der mensen te aanschouwen.*

COMPTE DE LAUTRÉAMONT, DE ZANGEN VAN MALDOROR

(VERTALING C.C. LIJSEN)

Ik had dat schilderij nooit moeten maken. Jarenlang dacht ik dat ik aan zijn invloed was ontsnapt, maar het heeft me voor altijd getekend. Wat een verhaal, dat van mijn bestaan, en de manier waarop het wordt weerspiegeld op dat paneel. Leven, wat een mysterie, soms gevangen op schildersdoeken, altijd ontsnappend, ons meeslepend en ons overvallend, ons schilderend in naargeestige portretten, in gerimpelde lichamen. Ik had nooit gedacht dat ik de negentig zou halen. Om mijn talrijke lotgevallen te beschrijven, moet ik teruggaan in de tijd, naar het moment waarop ik drieëntwintig jaar oud was. Naar het moment waarop ik, ondanks mijn jeugdige leeftijd, bij het oversteken van de grens met Frankrijk in februari 1939 mijn hoop liet varen.

Bij de grenspost Le Perthus was ik getuige van vreselijke taferelen, die zich voor onze ogen voltrokken tijdens de uittocht uit Catalonië: duizenden vrouwen, kinderen en ouderen die net als de soldaten op de vlucht waren, in paniek vanwege de barbarij die ons ongestraft vanuit de hemel beschoot. Het beeld van een vrouw met een dood kind in haar armen staat nog altijd op mijn netvlies. Ze wilde het jongetje, dat een jaar of twee, misschien drie was, niet achterlaten, en uit-

eindelijk lieten we haar instappen in onze legerwagen. We kwamen geen ambulances tegen, op de weg noch bij de grens, enkel Franse, ongetwijfeld getrainde, gendarmes, die totaal geen medelijden met ons hadden. Hun woorden striemden als zweepslagen onze rug: ‘*Allez! Allez! Vite! Allez aux camps!*’

Het eerste kampement was een voetbalveld, zo’n dorps veld dat enkel bestond uit vier doelpalen. Op dat terrein, op de bevroren sneeuw, werden families samengebracht die gedurende de oorlog bijeen hadden weten te blijven. De mannen werden van de vrouwen en de kinderen gescheiden. Er waren tranen, omhelzingen en er was geschreeuw. En er waren vooral kou en honger. Want de meesten hadden niets bij zich.

Toen een van de vrouwelijke kameraden vertelde over de vernederende fouillering die zij samen met andere vrouwen had moeten ondergaan in een treinwagon, werd ik me bewust van de vernedering. Het kwam aan als een mokerslag. Toen we in Frankrijk arriveerden, waren we een verslagen leger, een verslagen volk. De omstandigheden waren zeker pijnlijk, maar de smart zat niet in het slapen op de stranden ten noorden van de badplaats Argelès-sur-Mer of in de walgelijke barakken van Arlet, Le Barcarès, Saint-Cyprien, Vernet, Bram, Septfonds, Gurs of andere kampen waarin de Fransen ons hadden weggestopt. Nee, de pijn zat in ons, kwam tevoorschijn op ons gezicht, nestelde zich in ons lichaam, een onrustige ontvanger, waarin zich de voorvallen van de afgelopen drie jaren roerden. Ieder had zijn eigen lotgevallen, de herinnering aan een perverse oorlog, verenigd door de grote en overweldigende waarheid: onze droom was gebroken. We hadden gefaald en zo’n kans zou zich niet snel opnieuw voordoen. Alles wat wij haatten in dat land van vervloekte erfenissen had ons opnieuw verraden, kapotgemaakt: de militairen, de kerk, de aristocratie, het grote kapitaal.

Degenen die met ons waren, voelden het, het hing in de ijle lucht. Op ieder ander moment waren we in opstand gekomen tegen de Fransen en hun koloniale troepen, de Senegalese *spahis*, en hadden we niet

geaccepteerd dat ze ons behandelden zoals ze deden, met stokslagen en bevelen.

'Allez, allez aux camps! Allez aux camps!'

Maar daarvoor hadden we een volk moeten zijn, niet met meer lef, maar wel met minder vermoeidheid in onze ziel en zonder de last van mislukking en ballingschap, het leven als een vreemdeling. De gendarmes toonden ons hun meest verwrongen en duistere kant.

'Heb je kerken beroofd? Bezit je sieraden?' vroegen ze ons in hun Spaans met een Frans accent als ze de systeemkaarten invulden om ons naar een kamp te kunnen sturen. Ik werd naar Argelès-sur-Mer gestuurd, het strand op. Een smerig kampement, het zand als bed, we groeven er holen in, woningen voor menselijke krabben, zonder latrines, alleen de koude zee als groot toilet, hoewel maar weinigen het water in gingen. We schaamden ons als ze naar ons keken, smerig, mager en naakt als we waren.

De overgave van Madrid en het einde van de oorlog verslechterden onze toch al erbarmelijke toestand. Terwijl er onder ons zelfs geen echo van werd geregistreerd, noch van het zinloze commentaar van sommigen – communisten, anarchisten, socialisten, republikeinen, allemaal bezig om daar weg te komen, was het voor de Fransen reden voor een nog slechtere behandeling en nog minder mededogen.

Onze kleren waren al snel voddan vanwege de slechte hygiënische omstandigheden, en we hadden last van vlooiën, die alleen verdwenen als we de kledingstukken kookten. De gendarmes gaven ons zeep noch kleding, en in de omgeving van het kamp bloeide al snel een zwarte markt met kleren en schoenen op, een sluwe streek van de misère, een paradijs voor sjacheraars. Er is altijd iemand die zijn eigen situatie verbetert door te profiteren van de ellende van anderen. Er doemden tussenhandelaren op: vluchtelingen en bewakers. Sieraden en horloges, leren portefeuilles en vulpenen maakten al snel deel uit van de handel. De plaatsen in de buurt van het prikkeldraad waar halverwege de middag de uitruil plaatsvond, deden denken aan *El Rastro* in Madrid of *Los Encantes* in Barcelona. Het waren taferelen

waar we niet trots op waren, integendeel, ze waren een bevestiging van onze betreurenswaardige positie als verslagenen, vogelvrijen.

We hadden verloren, maar het fiasco was van korte duur. We konden het ons niet veroorloven. Zoals in een natuurkundig proces, de zwiepende wet van het bewustzijn, borrelde binnen onze gelederen een behoefte op om het verdriet af te schudden en opnieuw in beweging te komen. We waren vechters. We hadden besloten om verder te strijden. En toen begon het kamp zich te organiseren, en we diepten op wat ons onze waardigheid terug zou geven, als mensen die recht hebben op hun dromen over vooruitgang en vrijheid. We zochten warmte bij elkaar, geborgenheid, samen, in gezelschap.

Dat was de *spirit*, maar om effectief te zijn moest die zich nestelen in onze lichamen, en mijn lichaam, hoewel jong, was nog niet hersteld van de gevolgen van de laatste oorlogsmaanden en de slechte voeding en hygiëne in de Franse kampen.

Ik leed aan dysenterie. Ondanks de goede zorgen van de artsen, die hun best deden in de ziekenboeg van het kamp, een slecht uitgeruste barak, was mijn toestand zorgwekkend. Mijn kameraden dachten dat ze me zouden moeten begraven, als ze me er niet weg zouden halen. Voor mijn herstel brachten ze me naar een boerderij, waar ik genas.

Ik wijdde me een tijdje aan het vervalsen van visa voor de vrijheidsstrijders die in Alicante in de val waren gelopen en gestraft werden in de falangistische kampen. Sommige kameraden waren de grens heimelijk overgestoken en wisten de documenten te bemachtigen, de beroemde garanties die de kerk, de leiders van de lokale Falange of de burgemeesters uitdeelden om gevangenen te bevrijden. Dat was de eerste keer dat ik me toelegde op vervalsing, maar mijn techniek zou met de tijd verbeteren. Omdat het lastig bleek om aan een rubberen stempel te komen, zorgde ik voor synthetisch rubber. Het papier kwam uit oude boeken. En ik fabriceerde van scheermesjes een paar fijne en zeer scherpe mesjes om drukletters een voor een uit te snijden en daarna trok ik met een kompas de cirkels. Met behulp van een spiegel en een loep kreeg ik het voor elkaar de stempels

na te maken. Dagenlang heb ik geoefend, dagen van geduld en gewoeg, tot de resultaten geloofwaardig waren. Ik leerde ook dubbele bodems in koffers te maken. De groep waarbij ik enige maanden verbleef, kreeg met deze vervalste visa een aantal anarchisten uit de Spaanse kampen. De meerderheid ging de grens over.

Tegelijkertijd werkte ik op de boerderij in het veld. Op 1 september 1939 deed zich een opmerkelijke gebeurtenis voor. Groot-Brittannië en Frankrijk verklaarden Duitsland de oorlog op het moment dat wij begonnen met het plukken van de druiven voor de wijn van het nieuwe jaar. Wijn die overigens niet erg goed uitviel, maar misschien zweefde er iets zuurs in de lucht.

Na de oorlogsverklaring nam de druk op de vluchtelingen in de kampen toe. De Fransen, die zelf minder werkten, boden baantjes aan op het land en in de bataljons die loopgraven aanlegden. Om hun doelstellingen te halen, verhardden de kampautoriteiten de levensomstandigheden, wat tot gevolg had dat velen die baantjes accepteerden, voor slechts de helft van het loon dat de lokale bevolking kreeg.

Veel leiders van de vrijheidsbeweging zaten geïsoleerd in het kamp Sant-Cyprien, en de beweging besloot ze te helpen vluchten en zocht voor hen een bestemming in Mexico of Cuba, landen die ontvankelijker waren voor onze ideeën en waar we makkelijker hulp kregen.

Ze stuurden me naar Parijs. Ik voelde de oorlog dichterbij komen toen ik aankwam met de trein, met twee kameraden en de opdracht van het comité om middelen en reisdocumenten te verkrijgen waarmee een groot aantal kameraden sloop kon gaan, de ballingschap tegemoet. In Parijs had ik kennissen uit de tijd dat ik nog deel uitmaakte van de *bohème*, en mijn geld verdiende als bordenwasser in een restaurant. De eerste maanden maakten we zo veel mogelijk documenten met de deviezen die we hadden. Daarna maakten we gebruik van de sieraden en de in beslag genomen kunstwerken die we Spanje uit hadden weten te smokkelen. Veel was dat echter niet.

Ik haatte alles wat te maken had met de handel in kunst, die gegeven was van carrièrejagers, speculanten en gewetenlozen, voor wie

de doeken uitsluitend handel waren, en die schoonheid niet konden waarderen. In dat opzicht leken ze natuurlijk op sommige kameraden uit de oorlog, die de schilderijen met heiligen, maagden, mythische of herderstaferelen ook niets zeiden.

‘Als ze ons in staat stellen om wapens op te kopen en tegen de fascistten te vechten, is dat geld welkom.’

Ik had me schor geschreeuwd tijdens discussies met de vorderingscomités, met de verantwoordelijken voor de inbeslagnames. Slechts enkelen waren gevoelig voor het feit dat het om kunst ging en dat het volk het verdiende ervan te genieten. Al was het gemaakt door schilders, ambachtslieden ten behoeve van uitverkorenen, dan nog waren in die werken ook onze voorouders vertegenwoordigd, onze soortgenoten, de arbeiders, landbouwers, dienstmeisjes, alle personages die de prominente figuren gezelschap hielden.

Parijs was veranderd en leek niet meer op de stad van vier jaar terug. Maar het was ook mogelijk dat ik flink was veranderd in de tussentijd. Van de bohemien sfeer die ik een jaar voor de Burgeroorlog had leren kennen – op mijn twintigste, zo jong nog – was nog maar weinig over. Ik was ernaartoe gegaan om te studeren met een beurs van de regering en het spaargeld van mijn ouders, vol onrust en wilskracht om een onrechtvaardig land te veranderen. Onderwijs was de enige luxe in mijn gezin. Voordat ik naar Frankrijk trok, volgde ik een studie in Duitsland, maar Berlijn kon me niet bekoren. Parijs en zijn intellectuele klimaat imponeerden me meer en ik meende, als velen van mijn generatie, dat de wieg van de kunst in deze stad stond. Maar eenmaal ter plekke kon ik, met uitzondering van de musea, nauwelijks genieten van de sfeer. Voor ik het wist had ik als groentje al mijn geld opgemaakt aan koffie en maaltijden. Ik moest een baantje nemen in Les Halles en borden wassen in een restaurant, tot ik voldoende bij elkaar had verdiend om terug te keren, terwijl de droom van het grote Parijs in rook opging.

Nu betrof de reis naar de Franse hoofdstad een heel andere. Mijn dromen waren voor de tweede keer aan flarden. Mijn carrière als

schilder was voortijdig afgebroken, ik was verslagen en verbannen uit mijn land, had een wrange smaak in de mond, mijn geest was zuur en mijn gelaat getekend door de droefheid van de mislukking. Maar ik moest opnieuw beginnen, ver van mijn familie en dierbaren. Ik klemde mijn kaken op elkaar en stortte me opnieuw in het leven.

Het comité had besloten dat twee collega's de verkopen regelden en daarover aan een verantwoordelijke rapporteerden. Op die manier werd vermeden dat de verkregen inkomsten verdwenen in de handen van mensen met weinig scrupules of grote problemen. Parijs zat in die tijd vol bandieten. Zo kwam het dat ik met een collega een zaak in de rue Clément binnenging.

‘Meneer Mainger is er niet,’ loog de werknemer, ‘maar zeg me waar het om gaat en ik zal zien wat ik kan doen.’

‘We zijn gekomen om hem twee schilderijen aan te bieden. Spaanse schilderkunst. Handelaar Ferretier heeft me het adres gegeven.’

‘Wat voor soort schilderijen?’

‘Spaanse schilderkunst uit de achttiende eeuw. *Stilleven met juwelen* en *De necessaire van de koningin*.’

‘Misschien dat ze meneer Mainger interesseren. Hebben jullie de werken bij je?’

‘We kunnen ze brengen als hij een goed bod doet.’

‘Meneer Mainger kan jullie om zes uur ontvangen.’

We kwamen terug om vijf uur, een uur te vroeg. Daarvóór hadden we al een uur het gebouw in de gaten gehouden, een van de weinige huizen in die piepkleine straat die uitkwam op de Seine. Het vreemde was dat, hoewel de deur openstond, er niemand aanwezig leek te zijn. We belden aan maar het enige wat we hoorden was het verre geluid van vioolmuziek. Het leek op Mozart, hoewel ik niet kon vaststellen welk stuk het was. De muziek leidde ons, als de fluit van de rattenvanger van Hamelen, door de zalen tot aan een deur, helemaal achterin, die op een kier stond. De uitvoering was werkelijk virtuoos en had in

het halfdonker een hypnotiserend effect. Zelfs mijn collega, die zijn pistool in zijn broekzak stevig vasthield, leek onder de indruk. Snel, alsof ik vreesde dat die wonderlijke melodie zou ophouden, duwde ik tegen de deur. Voor ons speelde een heer op leeftijd met hart en ziel viool. Hij had aangename gelaatstrekken, grijze haren, lichte, diepliggende ogen en hij was gekleed in een elegant, zwart driedelig pak. De man wist noten en harmonieën van een verrassende levendigheid te creëren. Toen hij ons opmerkte, leek onze aanwezigheid hem niet te verrassen. In alle rust en met de streling van een meesterviolist speelde hij nog enkele maten en borg het instrument toen op in de koffer. Maar als zijn interpretatie al verrassend was geweest – het was duidelijk dat hij regelmatig speelde – de manier waarop hij ons aansprak was dat zeker.

‘Aangenaam, heren. Mijn naam is Santiago Mainger. Het zal u verbazen dat ik Spaans spreek, hoewel het slechts een van de talen is die ik beheers. Het was mijn vader, een groot liefhebber van Spanje, die mij de taal heeft geleerd en me mijn naam gaf. U ziet dat we iets gemeen hebben.’

Toen hij de verwondering op onze gezichten zag, vervolgde hij: ‘U zult denken dat het daarmee af is. Maar ik ben ook in uw land geweest voordat de oorlog uitbrak of, zoals u het noemt, de revolutie. Ik was er voor zaken en heb het een en ander geleerd over de Spanjaarden. Te veel woorden, te veel misère en historie, buitensporige ballast. Oorlogen zijn vreselijk.’

‘Daar moet ik u gelijk in geven, zeker wanneer je verliest,’ onderbrak ik hem, ‘maar hierover is het laatste woord nog niet gesproken.’

‘Er is geen helderziende nodig om te begrijpen wat voor tumult er nog meer wordt voorbereid.’

‘Heel Europa zal exploderen. We hebben geld nodig. Onze organisatie krijgt geen enkele hulp en onze behoeften zijn groot.’

‘Zou ik de schilderijen mogen zien?’

Voorzichtig opende ik de koffer die ik bij me had. Daarin bevonden zich onder een dubbele bodem de twee werken die ik met een zekere rust op tafel uitstalde.

Santiago Mainger bestudeerde de werken, *Stilleven met juwelen* en *De necessaire van de koningin*. Op het eerste doek was behalve een fruitschaal ook een halsketting met diamanten en robijnen te zien, naast een jurk die nog niet gestreken was. Op het tweede doek stond in een kamer met parfum en sieraden op een necessaire een vrouw – misschien een dienstmeisje, afgaande op haar heimelijke houding – die zichzelf schuin aankeek in de spiegel.

‘ Spaanse schilderkunst, achttiende eeuw.’

Meneer Mainger keek met de blik van een expert en met behulp van een loep die hij dicht bij zijn ogen bracht.

‘ Bent u schilder?’ vroeg hij.

‘ Dat was ik tot de oorlog uitbrak.’

‘ Natuurlijk, de oorlog... Ferretier, de handelaar, vertelde me dat u vier jaar geleden in Parijs bent geweest. En dat u een goede portretschilder en kopiist was.’

‘ Ik heb een poging gewaagd, maar die liep op niets uit. Ik heb een paar kopieën gemaakt, enkele gravures. Ik keerde al snel weer terug naar Spanje. Maar we zijn hier niet gekomen om over mij te praten. Bent u geïnteresseerd in de schilderijen?’

‘ Ik heb zeker interesse. Ik zal een goed bod doen, dat u bij uw comité kunt verantwoorden.’

‘ Over welk bedrag hebben we het?’

‘ Ik geef u vijftigduizend Franse francs per stuk, wat volgens de huidige koers neerkomt op iets meer dan tweeduizend dollar. Genoeg om meer dan twaalf reisdocumenten te kunnen kopen.’

Mainger begreep het doel van de verkoop. Het was een mooi bedrag, dat hij overhandigde in een envelop. De collega, een expert op het gebied van vervalsingen, onderzocht de bankbiljetten. Ze waren echt.

‘ Ik zou u graag uitnodigen voor het diner om iets met u te bespreken, meneer...’

‘ Zeg maar Jérôme. Wat? Waar wilt u het met mij over hebben?’

‘ Over schilderkunst. Ik wil u een voorstel doen.’

‘Ik heb het te druk om mijn tijd te verdoen met een gesprek over schilderkunst.’

‘En al helemaal met een kapitalist, zult u denken. Ik dacht dat jullie anarchisten juist niet zo veel vooroordelen hadden. Wees niet bang, ik zal u niet besmetten. Mijn interesse is zuiver van artistieke aard, zoals u zult merken wanneer u hoort wat ik u te bieden heb.’

‘En waarom zegt u dat nu niet?’

‘Alles op zijn tijd. Ik wil Jérôme de schilder spreken, niet de militante anarchist.’

Ik keek mijn collega aan. Die stond erbij als een zoutpilaar en deed zijn mond niet open.

‘Ik beloof u niets. We moeten het geld aan het comité overhandigen. Vertel me in welk restaurant u op mij wacht, en als het lukt, kom ik.’

Het restaurant bevond zich niet ver van het centrum. Ik besloot er-naartoe te gaan, vooral omdat ik nieuwsgierig was. Mainger ontving me in een gereserveerd gedeelte, waar een ober mijn bestelling opnam. Ik moet bekennen dat ik van de situatie profiteerde. Ik at drie gerechten en een dessert en ik dronk goede wijn. Het leek de magnaat niet te deren.

‘Eet u niet?’ vroeg ik.

‘Nee, ik drink alleen mineraalwater. Maar gaat u vooral verder en haast u niet. Zijn uw kameraden tevreden?’

‘Ze kunnen het geld goed gebruiken.’

‘Ik zal met de deur in huis vallen. U zei dat u oude schilderijen had gekopieerd. Neemt u ook opdrachten aan?’

‘Wat voor opdrachten?’

‘Een kopie van een werk dat enkele eeuwen oud is. Ferretier heeft mij verteld dat u een uitstekende kopiist en graveur bent. Ik zal u goed betalen. Het gaat om een royale geldsom waarmee u naar Amerika kunt vertrekken en een nieuw leven kunt beginnen.’

‘En waarom vraagt u geen schilder uit Parijs? Er zijn er honderden,

dat weet ik maar al te goed. U weet niet of ik goed ben of niet. U hebt mijn werk niet gezien...'

'U vergist zich. De replica die u jaren geleden maakte voor Ferrer was een opdracht van een vriend. Toen ik hem naar de maker vroeg, noemde hij een Spaanse schilder met de naam Jerónimo, een talentvolle jongeman.'

'Wat een toeval dat ik u opzocht...'

'In het leven bestaat geen toeval. Daar zult u uiteindelijk wel achter komen.'

'Dat u mij kent, is geen antwoord op mijn vraag. Waarom ik?'

'Goed, het werk bevat enkele eigenschappen die het speciaal maken. De eerste reden zou u intuïtie kunnen noemen. Ik moet degene die de kopie maakt, kunnen vertrouwen. Het schilderij is veel waard en mag de kamer waarin het staat niet verlaten. Het moet daar gekopieerd worden, en zo snel mogelijk, liever in twee dan in vier maanden. Het is geen werk voor een willekeurige schilder, daarom betaal ik zo goed. Nog een ander belangrijk punt: het doek bevindt zich in Amsterdam, en de kopiïst moet daarnaartoe.'

'Denkt u dat geld mij op dit moment veel kan schelen?'

'Nee, dat denk ik niet, dat is u aan te zien. Maar ik denk wel dat ik u kan overhalen. Hebt u iets te doen? Wilt u mij vergezellen? Ik beloof u dat u uw tijd niet zult verdoen.'

Er wachtte mij nog een laatste verrassing: de truc van de illusionist. Mainger riep zijn chauffeur, en in zijn wagen reden we naar een villa buiten de stad. Al had ik me willen oriënteren, dat was me niet gelukt. Daar zorgde de nacht wel voor en de woorden van mijn gastheer waar ik me constant op moest concentreren. Maar ik schatte dat we minstens twaalf kilometer in noordoostelijke richting reden, misschien in de richting van het chique arrondissement Belleville. Net toen ik me begon af te vragen wat ik daar deed, in die wagen met die onbekende en mysterieuze man, kwamen we bij een huis dat omgeven was door bomen en hoge, stenen muren met klimplanten.